

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "การรับข่าวสารทางด้านจริยธรรม ๑๑ ประการ จากสื่อพื้นบ้าน ประเภทขอของประชาชนในอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่" สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

๑. เพื่อศึกษาลักษณะทั่วไปทางด้านประชากร และการเปิดรับสารของประชาชน ในเขตอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่
๒. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขต เมือง และ เขตชนบท ที่มีต่อสื่อพื้นบ้านประเภทขอ
๓. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง เพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ ในการรับข่าวสารทางด้านจริยธรรมจากสื่อพื้นบ้านประเภทขอ ของประชาชนในเขตอำเภอ สันกำแพง

สมมติฐานของการวิจัย

๑. ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขต เมืองและชนบทของอำเภอสันกำแพงมีทัศนคติต่อ ขอแตกต่างกัน
๒. ประชาชนที่มีเพศที่ต่างกันย่อมรับข่าวสารทางด้านจริยธรรมจากขอแตกต่างกัน
๓. ประชาชนที่มีอายุต่างกันย่อมรับข่าวสารทางด้านจริยธรรมจากขอแตกต่างกัน
๔. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันย่อมรับข่าวสารทางด้านจริยธรรมจากขอ แตกต่างกัน
๕. ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันย่อมรับข่าวสารทางด้านจริยธรรมจากขอแตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ ๑ ลักษณะทั่วไปทางด้านประชากร และการเปิดรับสาร จากการศึกษาลักษณะทั่วไปทางด้านประชากร พบว่าผู้ฟังสื่อพื้นบ้านประเภทขอส่วนใหญ่เป็น เพศหญิงมากกว่าเพศชาย และผู้ฟังส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๓๖ - ๕๕ ปี มีวุฒิทางการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา ส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขาย รองลงมาคือ รับจ้าง

พฤติกรรมในการรับข่าวสาร พบว่าส่วนใหญ่มี เครื่องรับวิทยุมี เครื่องรับโทรทัศน์ เป็นของตนเอง ส่วนผู้ที่ไม่มี เครื่องรับโทรทัศน์จะไปอาศัยดูจากแหล่งอื่น รายการวิทยุที่ชอบฟังมากที่สุดคือ รายการข่าว รองลงมาคือรายการเพลง ส่วนรายการโทรทัศน์ที่ชอบดูมากที่สุดคือ ละคร รองลงมาคือ รายการข่าว

ผู้รับสารส่วนใหญ่เคยฟังชอมมากกว่า ๓๑ ครั้ง เคยรับฟังชอมจากคณะชอมหรือการแสดงสดบนเวทีมากที่สุด รองลงมาได้แก่การรับฟังชอมจากวิทยุและโทรทัศน์ ตามลำดับ

ตอนที่ ๒ การเปรียบเทียบทัศนคติของประชาชนในเขต เมืองและ เขตชนบทต่อสื่อพื้นบ้านประเภทชอม ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในเขตชนบทมีทัศนคติ ต่อสื่อพื้นบ้านประเภทชอมดีกว่า ประชาชนในเขตเมือง ซึ่งสอดคล้องกัน สมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า "ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเขตชนบทของอำเภอสันกำแพงมีทัศนคติต่อสื่อพื้นบ้านประเภทชอมแตกต่างกัน"

ตอนที่ ๓ การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง เพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ ในการรับข่าวสารทางด้านจริยธรรม ผลการวิจัยพบว่า เพศหญิงและเพศชายกับการรับข่าวสารทางด้านจริยธรรมนั้นมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่า "เพศที่ต่างกันย่อมรับข่าวสารทางด้านจริยธรรมจากสื่อพื้นบ้านประเภทชอมแตกต่างกัน" ย่อมแสดงว่าเพศไม่มีความสัมพันธ์กับการรับข่าวสารทางด้านจริยธรรมจากสื่อพื้นบ้านประเภทชอม และยังพบอีกว่าความแตกต่างระหว่าง อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพกับการรับข่าวสารทางด้านจริยธรรมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า "อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพที่ต่างกันย่อมรับข่าวสารทางด้านจริยธรรมจากสื่อพื้นบ้านประเภทชอมแตกต่างกัน" ย่อมแสดงว่าอายุ ระดับการศึกษาและอาชีพมีความสัมพันธ์กับการรับข่าวสารทางด้านจริยธรรม

ส่วนการรับข่าวสารทางด้านจริยธรรม ๑๑ ประการนั้น พบว่าจริยธรรมในด้านความสามัคคีรับได้มากที่สุด รองลงมาได้แก่จริยธรรมด้านความเมตตากรุณา ความกตัญญูกตเวที ความประหยัด ความอดสาหะพยายาม ความเสียสละ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม และความมีเหตุผลตามลำดับ จะเห็นได้ว่าจริยธรรมที่ได้รับน้อยที่สุดคือความมีเหตุผล

การอภิปรายผลการวิจัย

๑. ผลการวิจัยพบว่าประชาชนใน เขตชนบทมีทัศนคติต่อสื่อพื้นบ้านประเภทขอติกว่า ประชาชนใน เขต เมือง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนใน เขตชนบทอยู่ห่างไกลจากความเจริญ การคมนาคมก็ไม่สะดวกเท่าที่ควร การติดต่อสื่อสารกับบุคคลภายนอกค่อนข้างจะลำบาก ส่วนใหญ่ มีชีวิตความเป็นอยู่ผูกพันกับท้องถิ่นและธรรมชาติ ยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณีที่มีอยู่และพอใจกับการรักษาสภาพเดิมเอาไว้ โอกาสในการรับข่าวสารและแหล่งบันเทิงต่าง ๆ มีจำนวนจำกัด ทำให้ชาวชนบทมีความใกล้ชิดผูกพันกับสื่อที่มีอยู่ในท้องถิ่น ซึ่งสื่อพื้นบ้านประเภทขอ เป็นสื่อประเภทหนึ่งที่ชาวชนบทใน เขตอำเภอสนก้าแพงยังให้ความสนใจอยู่ เพราะจะเห็นได้ว่ายังมีการเปิดรับฟังขอ จากทางวิทยุ โทรทัศน์ และการแสดงสดบนเวที ถึงกับบางครั้งหากจะมีการจัดงานขึ้นในหมู่บ้าน เช่น งานบวช งานทำบุญขึ้นบ้านใหม่ งานฉลองต่าง ๆ ฯลฯ เจ้าของงานหรือเจ้าภาพ จะไปว่าจ้างคณะขอให้ไปแสดงในงานนั้น ๆ และจะปฏิบัติกัน เช่นนี้อยู่เสมอมา จนถือได้ว่าขอเป็นสิ่งจำเป็นส่วนหนึ่งของงาน ถ้าวางใจไม่มีการแสดงขอก็จะเกิดความรู้สึกว่างานนั้น เจ็บเหงา และขาดความสนุกไปมาก ประกอบกับสื่อพื้นบ้านประเภทขอ เป็นสื่อที่หาง่ายค่าใช้จ่ายในการว่าจ้างก็ราคาถูกและการจัดเวทีก็ทำได้ง่าย เมื่อเปรียบเทียบกับสื่อประเภทอื่นที่จะว่าจ้างมาแสดงในงาน นอกจากนี้ขอยังช่วยสร้างบรรยากาศให้งานนั้น ๆ มีความเป็นเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมล้านนาได้เป็นอย่างดี และยังพบอีกว่าประชาชนใน เขตชนบทส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการฟังขอนั้นมีใช้เพียงแต่ได้รับความสนุกสนานเท่านั้น แต่ว่ายังให้ผู้ฟังได้รับข้อคิดและคติธรรมหรือจริยธรรมด้านต่าง ๆ ที่สามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้อีกด้วย

ส่วนประชาชนใน เขต เมืองของอำเภอสนก้าแพงนั้น ย่อมมีความแตกต่างจากสังคมชนบท เช่น ความผูกพันกับธรรมชาติลดน้อยลง มีสิ่งแวดล้อมที่เป็นสิ่งก่อสร้างหรือวัตถุมากขึ้น มีสิ่งอำนวยความสะดวกมากกว่า มีสื่อหลายชนิดให้ได้เลือก รับฟังและรับชม และประชาชนส่วนใหญ่จะใช้เวลาในการประกอบภารกิจของตนเอง จึงทำให้ไม่มีเวลาและโอกาสฟังขอบ่อยนักในปัจจุบัน เมื่อไม่ได้ฟังบ่อย ๆ เข้า ย่อมเป็นผลทำให้ความประทับใจต่าง ๆ ที่เคยมีต่อสื่อพื้นบ้านประเภทขอลดน้อยลงไปด้วย และประชาชนใน เขต เมืองบางกลุ่มยังถูกกล่าวหาว่า คนที่ชอบฟังขอเป็นคนคร่ำครึ โบราณ ล้าสมัย และเห็นว่าสื่อพื้นบ้านประเภทขอให้ ความบันเทิงน้อยกว่าสื่อมวลชนสมัยใหม่ ด้วยสาเหตุดังกล่าวข้างต้นจึงคิดว่าน่าจะเป็นผลทำให้ประชาชนใน เขต เมืองของอำเภอสนก้าแพง มีทัศนคติที่ไม่

ติดต่อสื่อที่บ้านประเภทขอ แต่อย่างไรก็ตามประชาชนในเขตเมืองต่างก็ยอมรับว่าเนื้อหาของขอ
ยังแฝงไว้ด้วยข้อคิด คำสอน หรือจริยธรรมต่าง ๆ ให้แก่ผู้ฟัง

๒. การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ
ต่อการรับข่าวสารทางด้านจริยธรรม ๑๑ ประการ ผลการวิจัยพบว่า

๒.๑ เพศหญิงและเพศชาย กับการรับข่าวสารทางด้านจริยธรรม ๑๑ ประการ
มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งแสดงว่าความแตกต่างระหว่างเพศไม่มีความ
สัมพันธ์กับการรับข่าวสารทางด้านจริยธรรม ถึงแม้ว่าในสังคมไทยได้กำหนดบทบาทหรือพฤติกรรม
ของทั้งสองเพศให้แตกต่างกันก็ตาม แต่ในการวิจัยครั้งนี้กลับพบว่าทั้งเพศหญิงและเพศชายกับการ
รับข่าวสารทางด้านจริยธรรมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิรัช จาภณอม
(๒๕๒๐ : ๕๖) พบว่า เพศหญิงและเพศชาย ไม่มีความแตกต่างกันในการคิดหาเหตุผลตามหลัก
ตรรกศาสตร์และการคิดหาเหตุผลเชิงจริยธรรม และผลงานวิจัยของ กาบแก้ว พงษ์อุดม
(๒๕๒๔ : ๑๒๔) พบว่า เพศชายและเพศหญิงมีพัฒนาการ การคิดหาเหตุผลเชิงตรรกศาสตร์และ
จริยธรรมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในปัจจุบันบทบาทของเพศหญิงได้เปลี่ยนแปลงไป
จากเดิม โดยเริ่มได้เข้าไปมีบทบาททางด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคมมากขึ้น มีผู้หญิงจำนวน
ไม่น้อยออกไปทำงานนอกบ้านเช่นเดียวกับผู้ชาย ทำให้มีโอกาสได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ ทางสังคม
กว้างขวางมากขึ้น เกือบจะไม่แตกต่างจากชาย ส่วนในด้านการรับฟังสื่อที่บ้านประเภทขอ นั้น ก็จะ
เห็นได้ว่าทั้งเพศชายและเพศหญิง ต่างมีโอกาสในการรับฟังขอได้อย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งผู้ฟังสามารถ
รับฟังได้ทั้งทางสถานีวิทยุ โทรทัศน์ และจากการแสดงสดบนเวทีทุกคนมีสิทธิในการฟังได้อย่างอิสระ
เสรี ไม่มีการกีดกันว่าเพศใดเพศหนึ่งเท่านั้นที่จะฟังได้ และยังพบอีกว่าผู้ฟังสื่อที่บ้านประเภทขอ
ทั้งเพศชายและเพศหญิง ส่วนใหญ่รับฟังขอจากการแสดงสดบนเวที ที่คณะขอได้รับการว่าจ้างไปแสดง
ในงานประเพณีต่าง ๆ เช่น งานบวช งานทำบุญขึ้นบ้านใหม่ ฯลฯ ซึ่งจะมีโครงสร้างหรือรูปแบบใน
การขอที่คล้ายคลึงกัน ย่อมจะเป็นผลทำให้ทั้งเพศชายและเพศหญิงรับข่าวสารทางด้านจริยธรรม ๑๑
ประการ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งพบว่าทั้งเพศหญิงและเพศชายรับข่าวสารในด้าน ความสามัคคี ได้มาก
ที่สุด และรับจริยธรรมทางด้านความมีเหตุผล น้อยที่สุดเหมือนกัน

๒.๒ ความแตกต่างทางด้านอายุ กับการรับข่าวสารทางด้านจริยธรรม ๑๑ ประการ
ผลการวิจัยพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งแสดงว่าความแตกต่างระหว่างอายุ

มีความสัมพันธ์กับการรับข่าวสารทางด้านจริยธรรม กล่าวคือ ผู้ที่มีอายุมากกว่า สามารถรับข่าวสารทางด้านจริยธรรมได้ดีกว่าผู้ที่มีอายุน้อยกว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การที่บุคคลมีระดับอายุแตกต่างกันย่อมมีผลทำให้บุคคลมีความแตกต่างกันในหลาย ๆ ด้าน เช่น ผู้ที่มีอายุมากกว่าย่อมจะมีความสามารถในการคิด การสังเกต การตัดสินใจ การแยกแยะความดีความเลวได้ดีกว่า โดยเฉพาะในการพิจารณาตัดสินจริยธรรมที่ได้รับจากข้อโต้แย้ง สึกซึ่งยิ่งกว่าผู้ที่มีอายุน้อยประกอบกับผู้ที่มีอายุสูงกว่าย่อม ได้พบ ได้เห็น ได้ยิน ได้ฟัง และได้รับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ โดยเฉพาะในการฟังขอย่อมมีโอกาสได้ฟังมากกว่าก็ย่อมทำให้รับข่าวสารทางด้านจริยธรรมจากขอมากกว่า ส่วนกลุ่มที่มีอายุน้อยกว่าให้ความสนใจในการเปิดรับฟังรายการอื่น ๆ เช่น เพลง ละคร ฯลฯ มากกว่าการเปิดรับฟังรายการขอ และประชาชนกลุ่มที่มีอายุน้อยกว่ามีความคิดว่า ผู้ที่ฟังขอเป็นบุคคลที่เขย ล้าสมัยจึงทำให้เกิดความละอายในการที่จะไปฟังขออีกด้วย ดังนั้นจะเห็นได้ว่าในปัจจุบันกลุ่มบุคคลที่มีอายุน้อยกว่า จะนิยมการไปฟังขอลดน้อยลงย่อมเป็นผลทำให้การรับฟังข่าวสารทางด้านจริยธรรมจากสื่อที่บ้านประเภทขอลดน้อยลงตามไปด้วย ซึ่งจากผลการวิจัยก็พบว่าผู้ที่มีอายุมากกว่ารับข่าวสารทางด้านจริยธรรมได้ดีกว่าประชาชนที่มีอายุในกลุ่มอื่น ๆ ดังผลการวิเคราะห์ผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยจำแนกตามอายุที่มีต่อการรับข่าวสารทางด้านจริยธรรม ๑๑ ประการ จากสื่อที่บ้านประเภทขอดังนี้

ประชาชนอายุ	มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ
๕๖ ปี ขึ้นไป	๔๑.๕๔
ประชาชนที่มีอายุ ๔๖ - ๕๕ ปี	๓๘.๖๐
ประชาชนที่มีอายุ ๓๖ - ๔๕ ปี	๓๖.๕๔
ประชาชนที่มีอายุ ๒๖ - ๓๕ ปี	๓๕.๗๕
ประชาชนอายุ ๑๕ - ๒๕ ปี	๓๓.๕๔

ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าประชาชนที่มีอายุน้อยกว่าจะมีค่าคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่าตามลำดับ

๒.๓ ความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษา กับการรับข่าวสารทางด้านจริยธรรม ๑๑ ประการ จากสื่อที่บ้านประเภทขอนั้น พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการรับข่าวสารทางด้านจริยธรรม ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า บุคคลที่มีการศึกษาสูงย่อมมีความสามารถในการคิด การจำแนก การประเมินและการใช้เหตุผลในการไตร่ตรองได้ดีกว่า ตลอดจนสามารถเข้าใจกฎเกณฑ์ต่าง ๆ อย่างมีเหตุผลและเป็นระบบมากกว่าบุคคลที่มีการศึกษาต่ำ แต่ในการวิจัยครั้งนี้พบผลในทางตรงกันข้ามกัน กล่าวคือ บุคคลที่ไม่ได้เรียนหนังสือสามารถรับข่าวสารทางด้านจริยธรรม ๑๑ ประการ จากสื่อที่บ้านประเภทขอได้ดีกว่าบุคคลที่มีการศึกษาในระดับที่สูงกว่า ซึ่งสังเกตได้จากผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยจำแนกตาม

ระดับการศึกษาที่มีต่อการรับข่าวสารทางด้านจริยธรรม ๑๑ ประการ จากสื่อพื้นบ้านประเภทขอ
 ดังนี้ คือ ผู้ที่ไม่ได้เรียนหนังสือมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ ๔๐.๔๕ ขณะที่ผู้มีการศึกษาระดับประถม
 ศึกษาปีที่ ๖ หรือเทียบเท่า มีค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ ๓๘.๓๔ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๕ หรือเทียบ
 เท่า มีค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ ๓๕.๔๘ และผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบ
 เท่ามีค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ ๓๔.๘๔ ตามลำดับ ทั้งนี้พบว่าผู้ที่ไม่ได้เรียนหนังสือ ส่วนใหญ่จะมีอายุ
 ตั้งแต่ ๕๖ ปี ขึ้นไป จะเป็นกลุ่มผู้สูงอายุ เป็นวัยที่ต้องการพักผ่อนอยู่กับบ้านให้ลูกหลานออกไปทำ
 งานจึงมีเวลาและโอกาส เปิดรับสื่อได้มากกว่าวัยอื่น ๆ ประกอบกับบุคคลกลุ่มนี้จะเคยฟังชมมาตั้ง
 แต่ยังเป็นเด็ก จึงมีความประทับใจในบทขอต่าง ๆ และชอบฟังชมมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัย
 ของ จุมพล รอดคำดี และคณะ (๒๕๒๑ : ๒๓) เรื่อง "บทบาทสื่อพื้นบ้านต่อการศึกษาของชาว
 บ้าน" พบว่าผู้ไม่เคยได้รับการศึกษาชอบ เพลงชมมากเป็นอันดับสูงสุด ด้วยเหตุดังกล่าวนี้ จึงคิดว่า
 ผู้ที่ไม่ได้เรียนหนังสือ สามารถรับข่าวสารทางด้านจริยธรรมได้ดีกว่า

๒.๔ ความแตกต่างระหว่างอาชีพ กับการรับข่าวสารทางด้านจริยธรรม ๑๑
 ประการ จากสื่อพื้นบ้านประเภทขอ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งแสดงว่า
 ความแตกต่างระหว่างอาชีพมีความสัมพันธ์กับการรับข่าวสารทางด้านจริยธรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ
 ว่า บุคคลที่มีอาชีพต่างกันย่อมมีลักษณะในการทำงานไม่เหมือนกัน เช่น อาชีพรับราชการ การทำงาน
 จะต้องเป็นไปตามระบบ ขั้นตอนที่กำหนดไว้ การปฏิบัติงานของข้าราชการก็ต้องเป็นไปตามกรอบ
 ตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ ส่วนลูกจ้างก็จะมีลักษณะคล้ายกับราชการ กล่าวคือ ต้องทำ
 งานภายใต้ระเบียบแบบแผนที่ทางบริษัทหรือรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ กำหนดขึ้น ส่วนอาชีพค้าขาย อาชีพ
 เกษตรกรรม และอาชีพอื่น ๆ จะมีลักษณะงานค่อนข้างอิสระ ไม่ถูกจำกัดอยู่ในระเบียบกฎเกณฑ์มาก
 นักสามารถปฏิบัติงานตามความพอใจ และความต้องการของตนเองได้มากกว่าราชการและลูกจ้าง
 ซึ่งลักษณะงานที่แตกต่างกัน เช่นนี้ ย่อมมีผลทำให้บุคคลต่างอาชีพกัน มีความรู้ ความเข้าใจหรือมอง
 เห็นความสำคัญของพฤติกรรมบางอย่างต่างกันออกไป เพราะคนส่วนใหญ่ใช้เวลาในชีวิตประจำวัน
 ของตนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมในอาชีพของตน ดังนั้น เมื่อบุคคลอยู่ในอาชีพหนึ่งนานพอสมควรได้ปฏิบัติ
 และมีประสบการณ์จากผลการกระทำต่าง ๆ ย่อมจะรับเอาระเบียบกฎเกณฑ์ในอาชีพนั้น ๆ เข้ามา
 เป็นความคิด ความเชื่อของตนเอง ย่อมส่งผลให้บุคคลที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิด ความเชื่อ
 ความรู้ ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ แตกต่างกันโดยเฉพาะในด้านการรับข่าวสารทางด้านจริยธรรม
 ๑๑ ประการ จากสื่อพื้นบ้านประเภทขอ ดังเช่น ประชาชนอาชีพเกษตรกรรมรับข่าวสารทาง

จริยธรรมในด้านสามัคคีมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ความมีระเบียบวินัย ความกตัญญูทเวที ความเมตตากรุณา ความอดสาหะ ความเสียสละ ความประหยัด ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ ความมีเหตุผล ความยุติธรรม ตามลำดับ

ประชาชนอาชีพรับจ้างได้รับข่าวสารทางจริยธรรม ในด้านความสามัคคีมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ความเมตตากรุณา ความซื่อสัตย์สุจริต ความกตัญญูทเวที ความอดสาหะ ความเสียสละ ความประหยัด ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความยุติธรรม และความมีเหตุผล ตามลำดับ

ประชาชนอาชีพค้าขายได้รับข่าวสารทางจริยธรรม ในด้านความสามัคคีมากที่สุด รองลงมาได้แก่ กตัญญูทเวที รองลงมาได้แก่ ความเมตตากรุณา ความอดสาหะ ความประหยัด ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความเสียสละ ความยุติธรรมและความมีเหตุผล ตามลำดับ

ประชาชนที่มีอาชีพรับราชการได้รับข่าวสารทางจริยธรรม ในด้านความสามัคคีมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ความประหยัด ความเมตตากรุณา ความกตัญญูทเวที ความมีระเบียบวินัย ความมีเหตุผล ความอดสาหะ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละ และความยุติธรรม ตามลำดับ

ประชาชนที่มีอาชีพอื่น ๆ ได้รับข่าวสารทางจริยธรรม ในด้านความเมตตากรุณาได้มากที่สุด รองลงมาได้แก่ ความสามัคคี ความกตัญญูทเวที ความเสียสละ ความซื่อสัตย์สุจริต ความอดสาหะ ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความประหยัด ความมีเหตุผล และความยุติธรรม ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่าประชาชนแต่ละอาชีพรับข่าวสารทางด้านจริยธรรม ๑๑ ประการ แตกต่างกันไปตามการรับรู้ของตนเองแต่ถึงอย่างไรก็ตามการรับข่าวสารทางด้านจริยธรรมจากสื่อพื้นบ้านประเภทขอนี้ คงขึ้นอยู่กับความบ่อยครั้งในการรับฟังขอ ความหลากหลายในการเลือกฟังขอ จากสื่อที่แตกต่างกันของบุคคลแต่ละอาชีพ รวมทั้งความตั้งใจของผู้ส่งสารหรือข้างขอที่จะสอดแทรกเนื้อหาทางด้านจริยธรรมลงไปบนขอแต่ละครั้งด้วย

๓. การรับข่าวสารทางด้านจริยธรรม ๑๑ ประการ จากสื่อพื้นบ้านประเภทขอนพบว่า จริยธรรมที่ได้รับมากที่สุด ได้แก่ ความสามัคคี รองลงมาได้แก่ ความเมตตากรุณา ความกตัญญูทเวที ความประหยัด ความอดสาหะ ความเสียสละ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม และความมีเหตุผล ตามลำดับ ทั้งนี้อาจจะเป็น เพราะว่า เนื้อหาขอ

ส่วนหนึ่งได้นำมาจากเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ค่านิยม จริยธรรมตลอดจนอุปนิสัยใจคอของคนในท้องถิ่นนั้น ๆ และอีกส่วนหนึ่งได้มาจากอิทธิพลทางด้านพุทธศาสนา จึงเห็นได้ว่าในบทขอประกอบด้วยเนื้อหาที่เป็น เรื่องทั้งทางโลกและทางธรรม ซึ่งแบ่งออกไว้เป็นหมวด ๆ อย่างชัดเจน เช่น หมวดศีลธรรม หมวดความงาม หมวดเกี้ยวสาว หมวดคำตำหนิติเตียน หมวดตลก หมวดคำสอน เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ย่อมส่งผลให้ผู้ฟังได้รับจริยธรรมในด้านต่าง ๆ หลายด้านด้วยกัน

การที่ประชาชนได้รับจริยธรรมในด้านความสามัคคีได้มากที่สุด เพราะว่าผู้รับฟังสื่อพื้นบ้านประเภทขอ ส่วนใหญ่รับฟังขอจากการแสดงสดบนเวที ที่คณะขอได้รับการว่าจ้างไปแสดงในงานประเพณีต่าง ๆ เช่น งานบวช งานขึ้นบ้านใหม่ เป็นต้น ซึ่งในการแสดงขอในงานประเพณีนั้น เนื้อหาที่จะขอตอน เริ่มต้นหรือตอนเกริ่น ข้างขอจะปรารภถึง เหตุหรือความเป็นมาของการจัดขออย่างละเอียด และในเนื้อหาขอจะกล่าวซ้ำ ๆ กันว่าการจัดงานครั้งนี้สำเร็จลงได้ เพราะความสามัคคีของทุก ๆ ฝ่าย ซึ่งการที่ผู้ฟังได้รับฟังในสิ่งที่ซ้ำ ๆ กันเช่นนี้ ย่อมก่อให้เกิดความจำและความประทับใจ จึงคิดว่าน่าจะเป็นผลให้ผู้รับฟังสื่อพื้นบ้านประเภทขอ รับจริยธรรมในด้านความสามัคคีมากกว่าด้านอื่น ประกอบกับผู้รับฟังขอส่วนใหญ่เห็นว่าจริยธรรมด้านนี้เป็นจริยธรรมที่มีความจำเป็นในการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมทุกระดับ หากสังคมไร้ขาดความสามัคคีสังคมนั้นย่อมไม่เจริญ

ส่วนจริยธรรมที่ประชาชนได้รับน้อยที่สุด คือ จริยธรรมด้านความมีเหตุผล โดยเฉพาะในด้านการใช้เหตุผลของตนเอง ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า จริยธรรมด้านนี้ค่อนข้างซับซ้อน มีบทบาทหรือการแสดงออกทางพฤติกรรมไม่เด่นชัดยากแก่การเข้าใจ ประกอบกับผู้รับฟังขอและผู้ขอหรือข้างขอ ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาเท่านั้น และมีการดำเนินชีวิตเป็นไปแบบเรียบง่าย ๆ ง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน โอกาสที่จะได้ใช้ความคิดพิจารณาหาเหตุผลก็มีน้อย และยังถูกกฎเกณฑ์หรือระเบียบของสังคมได้วางแนวให้ยึดถือ และปฏิบัติตามอย่างเหนียวแน่นมาตั้งแต่อดีต โดยสังคมจะวางแนวปฏิบัติไว้ ๔ ประการ คือ ฮีตเมือง (จารีต) ขะปือเมือง (กฎหรือข้อห้าม) ปาเวณีเมือง (ประเพณี) และสะตือเมือง (กฎหมาย) สิ่งเหล่านี้ถือกันว่าถ้าใครไม่ปฏิบัติตามจะถูกประณามว่าเป็นคนไม่ดี หรือคนเลว และบุคคลผู้นั้นจะได้รับโทษด้วย นอกจากนี้ยังมีความเชื่อเรื่องผี เรื่องซิด (อุบาทว์) กันมาก และเป็นความเชื่อในสิ่งที่ไม่มีความเห็นเป็นเหตุเป็นผล เชื่อว่ามีอำนาจศักดิ์สิทธิ์ มีอิทธิฤทธิ์ที่จะดลบันดาลความเป็นไปแห่งชีวิตของตน ให้เป็นไปในทางที่ดีหรือหายชะโดจะเห็นได้ว่าประชาชนจะถูกอบรมสั่งสอนให้ปฏิบัติตามกรอบของสังคมที่สร้างขึ้นทำให้มีความเชื่อว่าการกระทำตามแบบแผน

เดิมนั้น เป็นสิ่งที่ดี น่ายกย่องและควรปฏิบัติต่อไป โอกาสที่จะได้คิดพิจารณาหาเหตุผลด้วยตนเองมีน้อย แม้ว่าทุกคนจะมีกรอบของความคิดและพฤติกรรมของตนเองอยู่ก็ตาม ดังนั้นจึงคิดว่าน่าจะเป็นผลกระทบด้านหนึ่ง ที่ทำให้จริยธรรมทางด้านความคิดมีเหตุผลปรากฏในเนื้อหาขอน้อย และยังส่งผลให้ผู้ฟังสื่อพื้นบ้านประเภทขอรับจริยธรรมในด้านนี้น้อยตามไปด้วย แต่อย่างไรก็ตามทั้งนี้ก็คงขึ้นอยู่กับเจตนาของผู้ขอหรือช่างขอ ว่ามีความสามารถในการสอดแทรกจริยธรรมต่าง ๆ มากน้อยเพียงใดด้วย

ข้อเสนอแนะ

๑. ควรมีการศึกษาการรับข่าวสารทางด้านจริยธรรมจากสื่อพื้นบ้านประเภทขอในเขตอื่น ๆ ของสังคมล้านนาอีก เพื่อจะได้นำมาผลการรับข่าวสารทางด้านจริยธรรมมาเปรียบเทียบกันต่อไป
๒. ควรมีการศึกษาการรับข่าวสารทางด้านจริยธรรมจากสื่อพื้นบ้านประเภทอื่น ๆ อีก เช่น นิทานพื้นบ้าน เพลงกล่อมเด็ก หมอลำ เป็นต้น
๓. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการให้ข่าวสารทางด้านจริยธรรมจากสื่อพื้นบ้านประเภทอื่น ๆ เช่น ขอกับนิทานพื้นบ้าน หรือ นิทานพื้นบ้านกับ เพลงกล่อมเด็ก หรือขอกับหมอลำ เป็นต้น
๔. ควรมีการเปรียบเทียบการรับข่าวสารทางด้านจริยธรรมจากสื่อพื้นบ้านประเภทอื่น ๆ เช่น ขอกับนิทานพื้นบ้าน หรือนิทานพื้นบ้านกับ เพลงกล่อมเด็ก หรือขอกับหมอลำ เป็นต้น
๕. ควรมีการศึกษาในด้านความเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ ตลอดจนวิวัฒนาการของขอจากเนื้อหาของ สื่อพื้นบ้านประเภทขอ